

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P8_TA(2016)0445

Η κατάσταση των Guarani-Kaiowά στην πολιτεία Mato Grosso Do Sul της Βραζιλίας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2016 σχετικά με την κατάσταση των Guarani-Kaiowά στην πολιτεία Mato Grosso do Sul της Βραζιλίας (2016/2991(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών της Βραζιλίας, ιδίως το ψήφισμά του σχετικά με την παραβίαση των συνταγματικών δικαιωμάτων των αυτοχθόνων πληθυσμών της Βραζιλίας, της 15ης Φεβρουαρίου 1996¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Οκτωβρίου 1995 σχετικά με την κατάσταση των αυτοχθόνων πληθυσμών της Βραζιλίας²,
- έχοντας υπόψη τη διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών (UNDRIP), η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση στις 13 Σεπτεμβρίου 2007,
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 10ης Δεκεμβρίου 1948,
- έχοντας υπόψη τους Στόχους του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη του Σεπτεμβρίου 2015,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες αρχές του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και το Παγκόσμιο Σύμφωνο του ΟΗΕ,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τους αυτόχθονες και νομαδικούς πληθυσμούς (σύμβαση αριθ. 169), όπως εγκρίθηκε στις 27 Ιουνίου 1989 και υπογράφηκε από τη Βραζιλία,

¹ ΕΕ C 65 της 4.3.1996, σ. 164.

² ΕΕ C 287 της 30.10.1995, σ. 202.

- έχοντας υπόψη τη δήλωση της Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/Υπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας Federica Mogherini, με την ευκαιρία της Διεθνούς Ημέρας των Ιθαγενών Πληθυσμών της Υψηλίου, στις 9 Αυγούστου 2016,
 - έχοντας υπόψη τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών του 1998 για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τις κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ),
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της ειδικής εισηγήτριας των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτόχθονων πληθυσμών Victoria Tauli Corpuz, σχετικά με την αποστολή της στη Βραζιλία από τις 7 έως 17 Μαρτίου 2016 (A/HRC/33/42/Add.1),
 - έχοντας υπόψη την έκθεση του 2016 του Αποστολικού Συμβουλίου για τους Ιθαγενείς (CIMI),
 - έχοντας υπόψη τις δηλώσεις του Ειδικού Εντεταλμένου της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά τη διάρκεια του διαλόγου ΕΕ-Βραζιλίας για τα ανθρώπινα δικαιώματα,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 118 παράγραφος 5 και το άρθρο 123 παράγραφος 4 του Κανονισμού,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το ισχύον Σύνταγμα της Βραζιλίας, του 1988, που αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγματεύσεων με τους αυτόχθονες πληθυσμούς, αναγνωρίζει τα δικαιώματα των φυλών αυτών στη διατήρηση των πολιτιστικών τους παραδόσεων και αναγνωρίζει το πρωτογενές δικαίωμά τους στα προγονικά τους εδάφη· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι καθήκον του κράτους να ρυθμίζει και να προστατεύει το δικαίωμα αυτό·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την ειδική εισηγήτρια του ΟΗΕ για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών, κατά τα τελευταία οκτώ έτη έχει διαπιστωθεί μια ανησυχητική έλλειψη προόδου όσον αφορά την εφαρμογή των συστάσεων του ΟΗΕ και την επίλυση των πολυετών προβλημάτων που είναι ουσιαστικής σημασίας για τους αυτόχθονες πληθυσμούς στη Βραζιλία, όπως η επίσημη αναγνώριση των εδαφών τους, καθώς και μια ανησυχητική οπισθοδρόμηση όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων των αυτόχθονων φυλών·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τα τελευταία 14 χρόνια, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία από την Ειδική Γραμματεία για την Υγεία των Αυτόχθονων πληθυσμών (SESAI) και την εγχώρια υγειονομική περιφέρεια Mato Grosso do Sul (DSEI-MS) σχετικά με τη δολοφονία ιθαγενών Guarani-Kaiowá στην πολιτεία Mato Grosso do Sul, τουλάχιστον 400 ιθαγενείς και 14 αρχηγοί ιθαγενών έχουν δολοφονηθεί, συμπεριλαμβανομένων των Simiao Vilharva και Clodiodi de Souza, στις προσπάθειές τους για ανάκτηση των προγονικών εδαφών τους και κατά τη διάρκεια ειρηνικών διαδηλώσεων·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την εθνική μελέτη για την υγεία και τη διατροφή των αυτοχθόνων πληθυσμών στη Βραζιλία, που πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 2008-2009, το ποσοστό του χρόνιου υποσιτισμού μεταξύ των ιθαγενών παιδιών ήταν 26 % σε σύγκριση με 5,9 % κατά μέσο όρο μεταξύ των παιδιών μη αυτόχθονων

πληθυσμών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη από την οργάνωση FIAN Brazil και το Αποστολικό Συμβούλιο για τους Ιθαγενείς (CIMI), το 42 % των ιθαγενών στις κοινότητες Guarani και Kaiowá υποφέρουν από χρόνια υποσιτισμό·

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανεπαρκής παροχή κατάλληλων υγειονομικών, εκπαιδευτικών και κοινωνικών υπηρεσιών, και η απουσία της οριοθέτησης των γαιών των αυτοχθόνων φυλών, έχουν αντίκτυπο στο ποσοστό αυτοκτονιών των νέων και στην παιδική θνησιμότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τελευταία 15 χρόνια τουλάχιστον 750 άτομα, κυρίως νέοι, αυτοκτόνησαν, ενώ περισσότερα από 600 παιδιά κάτω των 5 ετών πέθαναν, τα περισσότερα από αποτρέψιμες και εύκολα θεραπεύσιμες νόσους·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 98,33 % των γαιών των αυτοχθόνων φυλών στη Βραζιλία βρίσκονται στην περιοχή του Αμαζονίου, όπου οι ιθαγενείς πληθυσμοί συμβάλουν στην προστασία της βιοποικιλότητας και, ως εκ τούτου, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της κλιματικής αλλαγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τη μελέτη «Γενική κατάσταση της αποθήκευσης άνθρακα σε συλλογικές εκτάσεις: επικαιροποιημένη ανάλυση της συνεισφοράς των αυτόχθονων πληθυσμών και των τοπικών κοινοτήτων στον μετριασμό της αλλαγής του κλίματος» που διεξήγαγε βάσει της πρωτοβουλίας για τα δικαιώματα και τους πόρους (Rights and Resources Initiative), το Κέντρο Ερευνών Woods Hole και το Διεθνές Ινστιτούτο Φυσικών Πόρων, και δημοσιεύθηκε την 1η Νοεμβρίου 2016, η επέκταση των δικαιωμάτων εγγείου ιδιοκτησίας των αυτοχθόνων πληθυσμών, μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην προστασία των δασών, της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης και το Εθνικό Ίδρυμα για την υποστήριξη των αυτοχθόνων πληθυσμών (FUNAI), υπέγραψαν το 2007 συμφωνία (Terms of Adjustment of Conduct (TAC) με στόχο τον καθορισμό και την οριοθέτηση 36 εδαφών της Κοινότητας Guarani-Kaiowá στο Mato Grosso do Sul έως το 2009·
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια σειρά πρωτοβουλιών για τη μεταρρύθμιση, την ερμηνεία και την εφαρμογή του ομοσπονδιακού Συντάγματος της Βραζιλίας βρίσκονται σε εξέλιξη, και ότι οι ενδεχόμενες μεταβολές θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των αυτόχθονων πληθυσμών που αναγνωρίζονται από το Σύνταγμα·
1. αναγνωρίζει τη μακρόχρονη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και της Βραζιλίας, η οποία βασίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη και τον σεβασμό των δημοκρατικών αρχών και αξιών· συγχαίρει την κυβέρνηση της Βραζιλίας για τις πρωτοβουλίες της σε θέματα όπως ο δημιουργικός ρόλος του FUNAI (Εθνικό Ίδρυμα για τους Ινδιάνους), ορισμένες αποφάσεις του Ομοσπονδιακού Ανώτατου Δικαστηρίου για την πρόληψη των εκτοπισμών, τις προσπάθειες για την εφαρμογή διαφοροποιημένων υπηρεσιών στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης, τα σημαντικά επιτεύγματα σχετικά με την οριοθέτηση της περιοχής του Αμαζονίου, την οργάνωση της πρώτης εθνικής διάσκεψης για την πολιτική για τους αυτόχθονες πληθυσμούς, και τη σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου Πολιτικής για τους αυτόχθονες πληθυσμούς·
 2. καταδικάζει σθεναρά τη βία που ασκήθηκε εναντίον των αυτόχθονων κοινοτήτων της Βραζιλίας· εκφράζει τη λύπη του για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη φτώχεια του λαού των Guarani-Kaiowá στο Mato Grosso do Sul·

3. καλεί τις αρχές της Βραζιλίας να αναλάβουν άμεση δράση για την προστασία της ασφάλειας των αυτοχθόνων πληθυσμών και για την διεξαγωγή ανεξάρτητων ερευνών για τις δολοφονίες και τις επιθέσεις εις βάρος των ιθαγενών στην προσπάθειά τους να υπερασπιστούν τα ανθρώπινα και εδαφικά τους δικαιώματα, προκειμένου οι δράστες να προσαχθούν ενώπιον της δικαιοσύνης·
4. υπενθυμίζει στις αρχές της Βραζιλίας τις υποχρεώσεις της για την τήρηση και την πλήρη εφαρμογή των διατάξεων του Συντάγματος της Βραζιλίας για την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των ανυπεράσπιστων εθνοτικών ομάδων, όπως οι Guarani-Kaiowá·
5. υπενθυμίζει στις αρχές της Βραζιλίας την υποχρέωση τήρησης των διεθνών προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα όσον αφορά τους αυτόχθονες πληθυσμούς, όπως προβλέπεται ιδίως από το Ομοσπονδιακό Σύνταγμα της Βραζιλίας και τον νόμο 6.001/73 σχετικά με το καθεστώς των ιθαγενών («Estatuto do Índio»)·
6. αναγνωρίζει το ρόλο του Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου της Βραζιλίας στη διατήρηση της προστασίας των πρωτογενών και συνταγματικών δικαιωμάτων των αυτόχθονων πληθυσμών, και καλεί το Εθνικό Συμβούλιο να αναπτύξει μηχανισμούς και μέτρα που να προστατεύουν καλύτερα τις ανάγκες των ευάλωτων πληθυσμών·
7. καλεί τις αρχές της Βραζιλίας να εφαρμόσουν πλήρως τις συστάσεις της ειδικής εισηγήτριας των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών εν συνεχεία της αποστολής της στη Βραζιλία τον Μάρτιο 2016·
8. καλεί τις αρχές της Βραζιλίας να αναπτύξουν ένα πρόγραμμα εργασίας στο οποίο να δώσουν προτεραιότητα στην περάτωση της οριοθέτησης των εδαφών των Guarani-Kaiowá και να δημιουργήσουν τις κατάλληλες τεχνικές συνθήκες ώστε να έρθει σε πέρας αυτό το εγχείρημα, δεδομένου ότι πολλές δολοφονίες οφείλονται σε αντίποινα στο πλαίσιο της ανακατάληψης των προγονικών εδαφών·
9. συνιστά στις αρχές της Βραζιλίας να διαθέσουν επαρκή προϋπολογισμό στο FUNAI, και να το ενισχύσουν με τους αναγκαίους πόρους για την παροχή βασικών υπηρεσιών στις οποίες οι αυτοχθόνες πληθυσμοί θα μπορούν να βασίζονται·
10. εκφράζει την ανησυχία του για την προτεινόμενη τροποποίηση του Συντάγματος 215 (215/2000), στην οποία αντιτίθενται έντονα οι αυτόχθονες πληθυσμοί της Βραζιλίας, δεδομένου ότι, εάν εγκριθεί, θα θέσει σε κίνδυνο τα δικαιώματα εγγείου ιδιοκτησίας των αυτοχθόνων πληθυσμών, καθιστώντας δυνατόν για τα συμφέροντα που έρχονται σε αντίθεση με αυτά των ιθαγενών και σχετίζονται με την αγροβιομηχανία, την ξυλεία και τον τομέα της ενέργειας, να εμποδίσουν την αναγνώριση νέων εδαφών των αυτόχθονων φυλών· πιστεύει ανεπιφύλακτα ότι οι εταιρίες θα πρέπει να λογοδοτήσουν για την περιβαλλοντική καταστροφή και την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την οποία φέρουν ευθύνη, και ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να μερμηνήσουν ώστε αυτό να εισάγεται ως δεσμευτική διάταξη σε κάθε μορφή εμπορικής πολιτικής·
11. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή, την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, στον Υπάτο Αρμοστή του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στον Πρόεδρο και την κυβέρνηση της Βραζιλίας, στον Πρόεδρο του Εθνικού

Κογκρέσου της Βραζιλίας, στους συμπροέδρους της Ευρω-Λατινοαμερικανικής Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών και στο μόνιμο φόρουμ σχετικά με ζητήματα των αυτοχθόνων των Ηνωμένων Εθνών.